

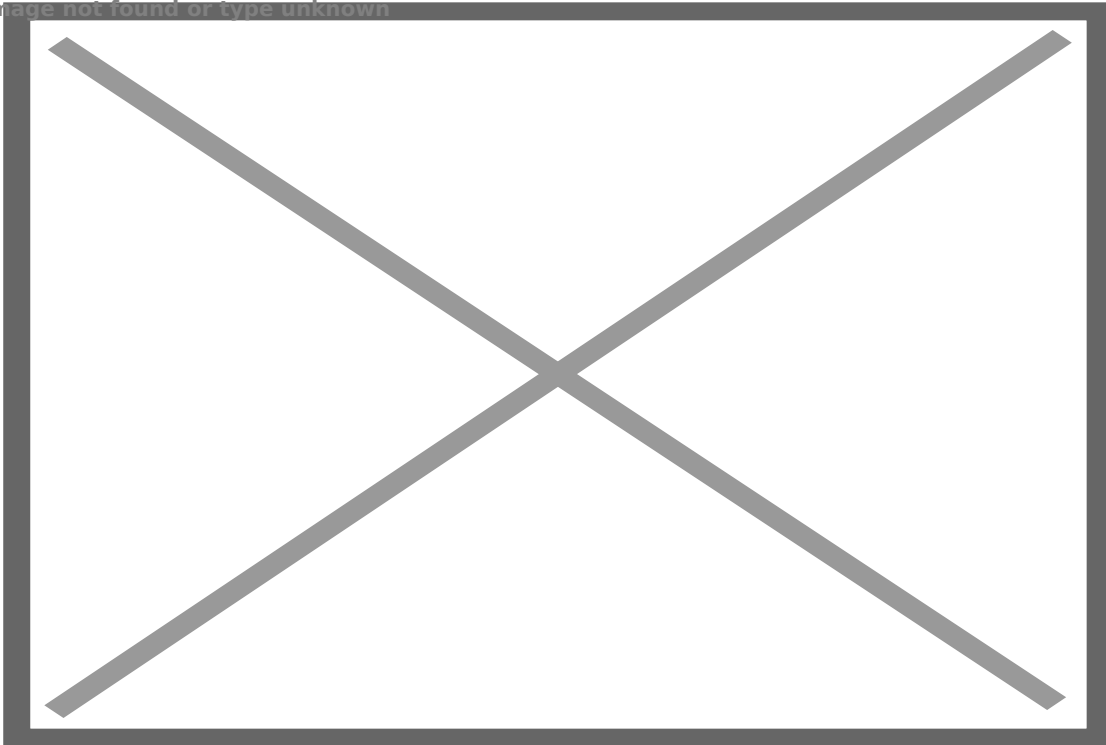
Để có những tác phẩm chính luận chất lượng cao

21:21 13/07/2016

Tác giả: Admin

Tham dự Giải thưởng Báo chí quốc gia luôn được Đảng ủy, Ban biên tập và Ban chấp hành Liên chi hội nhà báo Báo QĐND xác định là một nhiệm vụ chính trị quan trọng, là động lực thúc đẩy hội viên và các chi hội tích cực và không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng làm báo; phục vụ tôn chỉ, mục đích và nhiệm vụ chính trị được giao của tờ báo; phục vụ nhân dân và bạn đọc ngày một tốt hơn.

Image not found or type unknown

*Thượng tá Nguyễn Hồng Hải - Phó chủ tịch LCH nhà báo Báo QĐND phát biểu
tại Tọa đàm. Ảnh: PV*

Với cách đặt vấn đề như vậy, việc tham dự Giải thưởng Báo chí quốc gia của Báo QĐND là toàn diện, với sự tham gia đầy đủ tất cả các thể loại dành cho báo in, báo điện tử; nội dung cũng bao trùm toàn bộ các lĩnh vực của đời sống, từ chính trị, quốc phòng-an ninh, kinh tế-xã hội, văn hóa-giáo dục-thể thao đến những vấn đề thời sự quốc tế. Tuy nhiên, với truyền thống và thế mạnh của mình, Báo Quân đội nhân dân luôn quan tâm đầu tư để có những tác phẩm xuất sắc trong các thể tài chính luận, như xã luận, chuyên luận, bình luận. Thực tế 10 năm Giải thưởng Báo chí quốc gia cũng cho thấy, hầu như năm nào, Báo cũng giành được giải thưởng đối với thể tài chính luận.

Vì sao thể tài chính luận lại là truyền thống và thế mạnh của Báo QĐND?. Ngày 20-10-1950, báo *Quân đội nhân dân* ra số đầu tiên tại bản Khau Diều, Định Hoá, Thái Nguyên trên cơ sở sáp nhập hai tờ báo Vệ quốc quân và Quân du kích. Ngay trong tờ Quân đội nhân dân số 1, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã Chỉ thị: *“Nói những điều thiết thực, đúng đường lối chính trị, ít tếu, viết ngắn, giản dị, dễ hiểu, trình bày rõ ràng, ít tiếp sang trang khác”*. Những lời chỉ bảo, dặn dò ân cần, ngắn gọn mà cô đúc đó của Bác Hồ đã trở thành phương châm hoạt động, định hướng chính trị và nghiệp vụ của những người làm báo *Quân đội nhân dân*. Với tôn chỉ, mục đích hoạt động của mình, 66 năm qua, từ khi ra đời cho đến nay, Báo QĐND đã mang sứ mệnh là tờ báo chính trị, cơ quan ngôn luận của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, tiếng nói của LLVT và nhân dân cả nước. Là một tờ báo chính trị, nhiệm vụ tuyên truyền đường lối chính trị-quân sự của Đảng, định hướng dư luận xã hội là nhiệm vụ số 1 của tờ báo. Vì lẽ đó, thể tài chính luận, với tính cách là loại thể tài báo chí cung cấp thông tin lý luận một cách có hệ thống và tính khái quát cao, trở thành “vũ khí” chủ lực của những người làm báo Báo QĐND. Trong giai đoạn hiện nay, trước sự bùng nổ của công nghệ truyền thông, sự cạnh tranh thông tin gay gắt giữa các cơ quan báo chí và giữa báo chí với các loại hình truyền thông mới, Báo QĐND vẫn xác định, đổi mới gắn liền với giữ gìn uy tín và bản sắc, đổi mới trên nền tảng giữ vững vai trò là tờ báo chính trị định hướng dư luận của quân đội và đất nước. Vì vậy, thể tài chính luận với các bài xã luận, chuyên luận, bình luận vẫn được quan tâm đầu tư, đổi mới để theo kịp nhu cầu, thị hiếu lành mạnh của bạn đọc, không ngừng nâng cao chất lượng, mở rộng nội dung đề tài để phù hợp xu hướng phát triển của báo chí hiện đại.

Như vậy, đổi mới, không ngừng nâng cao chất lượng thể tài chính luận, bao gồm cả xã luận, chuyên luận, bình luận là yêu cầu khách quan trong quá trình phát triển của Báo QĐND. Báo QĐND quan tâm đầu tư, phát triển thể tài này vì mục đích, tôn chỉ hoạt động, vì sứ mệnh, chính trị của tờ báo. Quá trình đó làm xuất hiện những tác phẩm xuất sắc, phù hợp với tiêu chí của Giải thưởng Báo chí quốc gia và được Hội đồng tuyển chọn của Báo QĐND tuyển chọn, gửi tham gia Giải thưởng. Bản thân mỗi tác phẩm chính luận trên báo QĐND ra đời đều là do đòi hỏi khách quan của

cuộc sống, của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, chứ không nhằm mục đích đi thi lấy giải, nhưng khi được tham dự và đạt giải thưởng Báo chí quốc gia, lại trở thành nguồn động lực vật chất và tinh thần to lớn, kích thích tinh thần sáng tạo, tình yêu nghề nghiệp trong mỗi tác giả và toàn thể tòa soạn.

Để có những tác phẩm xuất sắc tham dự giải thưởng Báo chí quốc gia, Ban Biên tập và Ban chấp hành Liên chi hội Báo QĐND đã có sự chuẩn bị công phu. Có thể khái quát công tác chuẩn bị đó trên những nội dung chủ yếu là:

Chuẩn bị đội ngũ tác giả

Thể tài chính luận là thể tài đòi hỏi đội ngũ tác giả trình độ cao và chuyên sâu. Để phát hiện và sáng tạo ra lớp thông tin lý luận, thông tin lý lẽ từ các vấn đề, sự kiện của cuộc sống thường ngày đòi hỏi người viết phải thực sự là chuyên gia trong lĩnh vực bài báo đề cập. Để có một lực lượng tác giả hùng hậu, tinh nhuệ, sẵn sàng đưa ra những tác phẩm chính luận kịp thời trên mặt báo, Ban biên tập và Ban chấp hành Liên chi hội nhà báo báo *Quân đội nhân dân* đã tổ chức vận động tập hợp, thu hút, đào tạo, bồi dưỡng được đông đảo các tác giả viết bài với ba lực lượng chính là:

- Các đồng chí lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước, Quân đội; các đồng chí cán bộ lãnh đạo có trách nhiệm trên các lĩnh vực, nhất là trên lĩnh vực văn hoá tư tưởng, lý luận.
- Các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, các chuyên gia lý luận công tác tại các học viện, trường đại học, viện nghiên cứu. Đây là đội ngũ cộng tác viên có trình độ, có uy tín; bản thân tên tuổi và tầm ảnh hưởng của họ đã có sức hút và niềm tin đáng kể đối với các thế hệ độc giả. Nhờ kiên trì mời cộng tác, sẵn sàng lắng nghe và chia sẻ với họ, đến nay Báo đã có đội ngũ đông đảo các nhà khoa học, nhà nghiên cứu lý luận trở thành những cây bút quen thuộc trên mặt báo QĐND, có phong cách viết riêng, tạo nên sự đa dạng, phong phú với các bài viết chính diện hay phản biện đều mang hàm lượng thông tin lý luận cao.
- Chủ động đào tạo các cây bút lý luận, những ngòi bút sắc bén. Trước đây, báo QĐND đã có nhiều cây bút có tầm, có tiếng trên lĩnh vực tư tưởng-lý luận. Chủ trương của Đảng ủy, Ban Biên tập Báo QĐND là phát huy tối đa, tranh thủ sức viết của các cây bút này ngay cả khi các nhà báo đã chuyển ngành, về hưu. Cùng với đó là sự quan tâm phát hiện, bồi dưỡng, đào tạo các cây bút trẻ dần dần đủ sức gánh vác các chuyên mục chính luận khó. Thực tế trong vài năm trở lại đây, Báo QĐND đã xuất hiện nhiều cây bút trẻ xông xáo, sắc sảo trên thể tài chính luận. Đó là nguồn lực mới, bổ sung và tăng cường sức mạnh, sức chiến đấu cho Báo QĐND nói chung và thể tài chính

luận nói riêng.

Ngoài ba lực lượng chính đó, thể tài chính luận trên báo *Quân đội nhân dân* còn có sự góp mặt của độc giả mỗi khi xuất hiện các vấn đề lý luận nóng hổi, những vấn đề thực tiễn sự nghiệp Đổi Mới rất cần được ánh sáng của tư tưởng lý luận soi rọi. Đó là những người dân thuộc mọi tầng lớp, ở mọi ngành nghề, ở thành phố và cả địa phương vùng sâu, vùng xa muốn được nói lên suy nghĩ và hành động của mình trước thực tiễn nóng bỏng của đất nước. Điều này vừa nâng cao sức thuyết phục, vừa chứng tỏ thể tài chính luận không hề mang tính Hàn lâm mà luôn là vấn đề được công chúng quan tâm.

Chuẩn bị về tác phẩm

Với công tác chuẩn bị đội ngũ tác giả như vậy, công tác chuẩn bị tác phẩm chính luận trên báo QĐND thường được lên kế hoạch và có quá trình chuẩn bị cẩn thận, chu đáo, cụ thể, tỷ mỉ. Trong đó, chuyên luận và bình luận thường được đầu tư có chiều sâu, tổ chức thành nhiều vệt đợt có dấu ấn sâu sắc nên khi tham dự thường dành được giải cao trong Giải thưởng báo chí quốc gia hàng năm. Riêng xã luận, do chủ yếu hướng về hướng dẫn hành động, cổ vũ và động viên phong trào cách mạng, định hướng dư luận nhân các ngày lễ lớn nên ít được tổ chức thành vệt đợt, đặc tính phát triển cái mới của thông tin lý luận chưa cao nên chưa đạt giải cao. Đây cũng là vấn đề không chỉ riêng ở Báo QĐND mà là vấn đề chung của thể loại xã luận trên các cơ quan báo chí khác.

Nhóm bài chuyên luận đang là thế mạnh và khá phát triển trên Báo QĐND trong những năm gần đây. Chuyên luận hay vệt bài chuyên luận xuất hiện khi cần có sự khẳng định những chủ trương, đường lối, quan điểm mới của Đảng, khẳng định và bảo vệ các thành tựu của đất nước; đề xuất những giải pháp lớn nhằm xây dựng, củng cố lòng tin của nhân dân, bện đợc vào các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách và luật pháp của Nhà nước trong những vấn đề, sự kiện lớn và khó. Chuyên luận còn xuất hiện như những bài bút chiến, phê phán, phản biện hoặc đấu tranh vạch rõ tính chất xuyên tạc, bịa đặt về đất nước, con người và LLVT nhân dân Việt Nam. Chuyên mục “Làm thất bại chiến lược Diễn biến hòa bình” trên Báo QĐND cũng sử dụng dạng bài chuyên luận là chủ yếu.

Chuyên luận, bình luận dù là một bài hay vệt bài; dù là chuyên luận, bình luận khẳng định hay chuyên luận bút chiến, bình luận phê phán đều được lập kế hoạch, thảo luận dân chủ với sự tham gia của tập thể do Tổng Biên tập chủ trì. Đây là cách làm mới của Báo QĐND, nhằm phát huy dân chủ, phát huy trí tuệ và sự sáng tạo của tập thể. Với những vấn đề lớn, sự kiện quan trọng, Ban

Biên tập không chỉ tổ chức các hội nghị chuyên đề để tranh thủ trí tuệ tập thể mà còn thường xuyên tổ chức các cuộc hội thảo, tọa đàm với sự tham gia của các nhà khoa học, các đồng chí lãnh đạo cấp cao, các chuyên gia đầu ngành. Kết quả của các cuộc tọa đàm, hội thảo đó là sự hội tụ trí tuệ, thống nhất ý chí, làm rõ những vấn đề mới về tư tưởng và lý luận; từ đó mà hình thành đề cương, cấu trúc cho vệt bài chuyên luận, bình luận. Một số vệt chuyên luận tổ chức trên Báo QĐND gần đây thu được sự chú ý của dư luận như vệt bài “Tháo gỡ khó khăn cho sản xuất-kinh doanh” năm 2012 khi Việt Nam đối phó với cuộc suy thoái kinh tế và khủng hoảng tài chính toàn cầu; Góp ý vào Dự thảo Hiến pháp 2013; đấu tranh bằng phương pháp hòa bình bảo vệ chủ quyền biển đảo của Tổ quốc năm 2014... đều là sản phẩm từ những cuộc tranh luận dân chủ qua các cuộc tọa đàm, hội thảo do Báo QĐND tổ chức.

Phát huy trí tuệ tập thể, tranh thủ tối đa sự tham gia của các nhà quản lý, nhà khoa học và chuyên gia đầu ngành; tổ chức hội thảo và tọa đàm dân chủ... để chuẩn bị các vệt bài chuyên luận, bình luận là cách làm khoa học qua đó làm xuất hiện những bài báo với lớp thông tin lý lẽ vừa có tính khoa học, vừa có tính chiến đấu và mang hơi thở của cuộc sống. Trên thực tế, thời gian gần đây, thể tài chính luận trên báo chí có xu hướng đề cập những vấn đề đời thường, xu hướng đó dễ dẫn đến làm dễ dãi, hời hợt, mất đi khả năng khái quát hóa, tầm thường hóa lý luận. Việc kết hợp “3 nhà” - nhà báo - nhà khoa học - nhà quản lý khi tổ chức các vệt đợt chuyên luận, bình luận chính là nhằm giữ gìn đặc điểm thể tài, gắn lý luận với thực tiễn, phát huy vai trò soi đường của lý luận và qua đó góp phần giữ gìn, phát huy thế mạnh của thể tài chính luận trên báo chí.

Từ thực tiễn tổ chức các vệt đợt chuyên luận, bình luận trên Báo QĐND, để có những tác phẩm xuất sắc tham gia Giải thưởng Báo chí quốc gia, có thể rút ra một số vấn đề sau đây.

Một là: Chính luận (xã luận, chuyên luận, bình luận) là những thể loại báo chí kén tác giả và kén bạn đọc. Điều đó đòi hỏi rất cao về bản lĩnh, trình độ nghiệp vụ và độ nhạy cảm, sắc bén của người cầm bút và cơ quan báo chí, chỉ khi nào đưa được thực tiễn nóng hổi vào chính luận, đời thường hóa những thông tin lý luận nhưng phải chống được xu hướng tầm thường hóa thì các tác phẩm chính luận mới thu hút bạn đọc và nhờ đó mà hoàn thành nhiệm vụ định hướng dư luận của mình. Tổ chức bài, vệt bài chuyên luận cần quán triệt sâu sắc đường lối, quan điểm của Đảng; chính sách và pháp luật của Nhà nước. Đó là kim chỉ nam để mọi lý lẽ chủ quan của người cầm bút đều không bị chệch hướng. Điều này càng trở nên quan trọng khi tổ chức các vệt đợt chuyên luận bút chiến, bình luận phê phán.

Hai là: Ban biên tập, mỗi biên tập viên - phóng viên, cộng tác viên, những người trực tiếp làm ra

các tác phẩm báo chí chính luận phải quán triệt sâu sắc quan điểm “xây đi đôi với chống” trong mỗi tác phẩm. Cùng với việc phát triển, làm rõ những thông tin lý luận mới thì đồng thời phải vạch rõ những lý luận nguy hiểm, xuyên tạc, phản động. Cần phải làm cho đội ngũ người làm báo, nhận thức đầy đủ về vai trò của thể tài chính luận, không chạy theo xu hướng thương mại hóa, xem nhẹ thể tài chính luận hoặc làm mất vai trò định hướng dư luận, định hướng nhận thức của thể tài này; các tác phẩm chính luận không làm mất đi tính hấp dẫn của báo chí, không làm mất đi số lượng người đọc báo, không làm chệch mục tiêu, tôn chỉ của báo nếu giữ vững đặc điểm và chất lượng của báo chí chính luận.

Ba là: Phải bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, cơ quan chủ quản của tờ báo khi tổ chức các bài chính luận. Đối với mọi thể loại báo chí, sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, cơ quan chủ quản của tòa soạn là cần thiết, nhưng đối với thể tài chính luận, với trách nhiệm làm cơ quan ngôn luận, định hướng dư luận thì sự lãnh đạo, chỉ đạo này đặc biệt quan trọng. Sự lãnh đạo, chỉ đạo này không làm suy giảm khả năng sáng tạo của nhà báo và cơ quan báo chí; ngược lại là cơ sở, nền tảng để nhà báo sáng tạo đúng hướng, bảo đảm định hướng chính trị của các bài báo chính luận. Đối với Báo QĐND, sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Ban Tuyên giáo Trung ương, sự tư vấn từ Hội đồng Lý luận Trung ương... là điều kiện bảo đảm cho tính chiến đấu của các nhà báo và tờ báo chiến sĩ.

Đặc biệt, khi xảy ra những sự kiện bất thường lại càng cần có sự chỉ đạo kịp thời của các cơ quan chức năng.

Bốn là: Để tăng tính chủ động của báo *Quân đội nhân dân*, nhất là trong tổ chức các vệt đọt chuyên luận bút chiến, bình luận phê phán nhằm kịp thời đáp ứng nhiệm vụ làm thất bại chiến lược “Diễn biến hoà bình”, để tòa soạn phản ứng nhanh nhạy, sắc bén trước những luận điệu xuyên tạc, bóp méo, bịa đặt, vu cáo của kẻ địch, nên thúc đẩy việc dự báo về các vấn đề sẽ phải đề cập kể cả về lý luận và thực tiễn.

Thưa hội nghị, 10 năm qua, Báo QĐND đã tích cực tham gia Giải thưởng báo chí quốc gia. Tuy thành tích của tòa soạn chưa so được với nhiều cơ quan báo chí khác; cũng như chưa thật sự phát huy hết tiềm năng, thế mạnh của đội ngũ nhà báo trong Tòa soạn nhưng chúng tôi có thể tự hào nói rằng, chúng tôi đã tham gia giải thưởng bằng tất cả nhiệt huyết và trách nhiệm của các nhà báo-chiến sĩ. Những luận điểm và kinh nghiệm mà tôi nêu trong tham luận này chưa trình bày hết những quan điểm và kinh nghiệm của tập thể báo QĐND; đồng thời có thể có những khác biệt với suy nghĩ của các đồng chí, các bạn đồng nghiệp trong hội nghị. Tôi rất mong nhận được ý kiến trao

đổi từ ban tổ chức và các đồng nghiệp và xin chân thành cảm ơn hội nghị đã chú ý lắng nghe.

Thượng tá Nguyễn Hồng Hải

Phó chủ tịch LCH nhà báo Báo QĐND

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/de-co-nhung-tac-pham-chinh-luan-chat-luong-cao-du-giai-bao-chi-quoc-gia>